

Lo ceptre del Rey

Epissodi dramàtich

en un acte y en vers

copia del original de

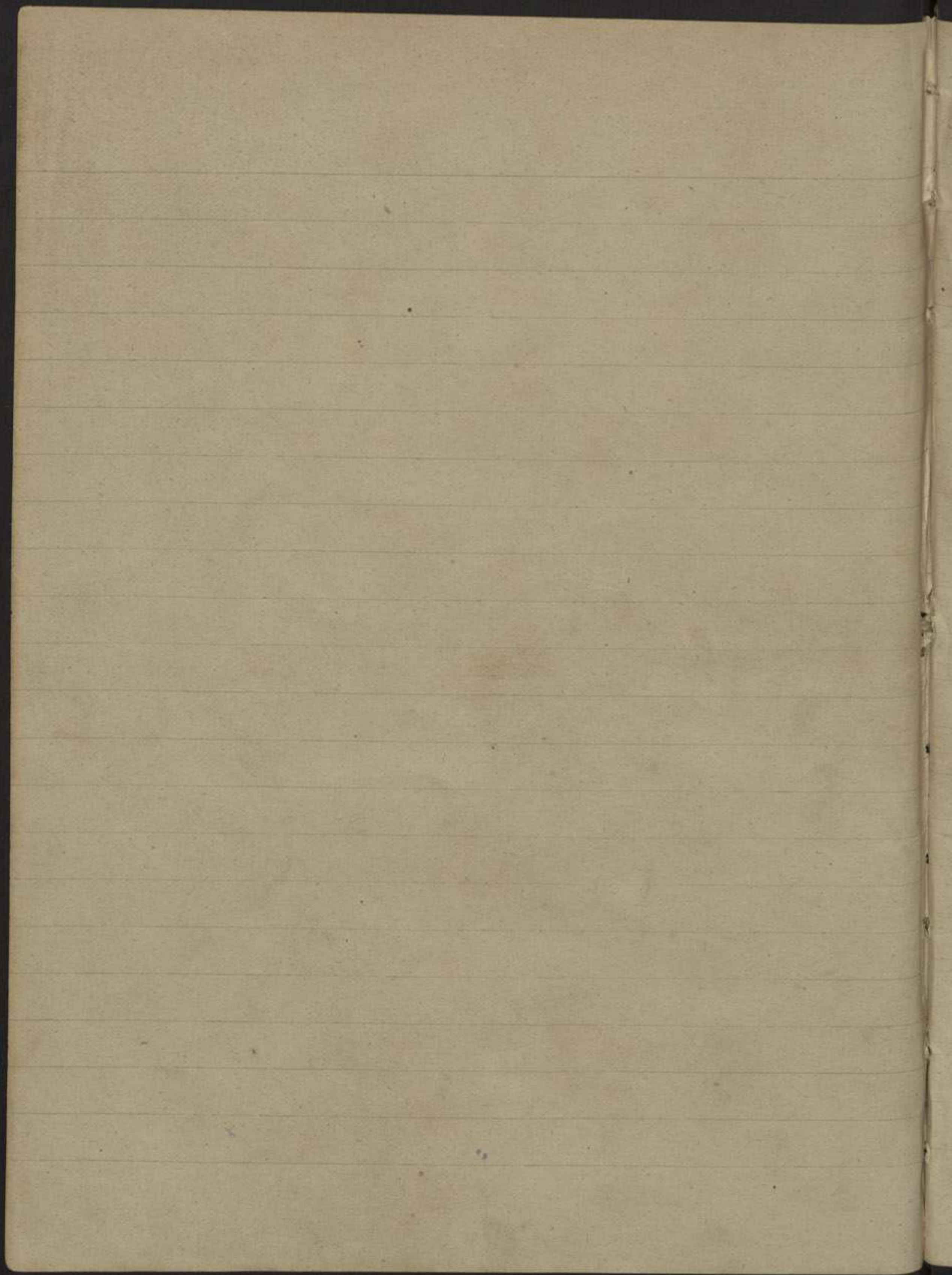
869

R. R. y B.

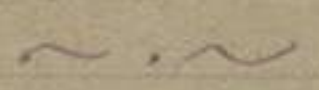
Estrenada ab brillant exit. la tarda del
diumenge 24 Juny de 1883, per la com-
panya del teatro de la Cooperativa
de Cornellà

Cornellà

17 Abril de 1883

Acte unich.

Palau del Rey. A la dreta del espectador lo tron: en primera
tercera una taula ab recad d'escriure acompanyada d'un
tamburet o cadira a l'esquerra una finestra per honr s'
hi veu lo riu. Porta al fons y portas laterals.

Escena primera.

L'Anfoi, Damasch, y vassalls. - Lo primer entra al
aixecarse 'l teló, trobant al segon mantenint una conversa
ab los vassalls.

L'Anfoi. Manteniune lo silenci
que esto per venir Ruix;
puig me te ordre donada
de que no us moguem d'aqui.
Atencio vos recomana,
que ha de vindre lo Rey, diu,
a donans ordres severas
a fi d'allunyar lo morichs.

Damasch. Los morichs; oh! ja altre volta

2
eixer virs venen per qui
a inquietar nostras muralles!
mala pesta hi don neguis.

L'Anfor. Vostre Rey ple de bravura
dix que fins ne vol sortir
a combatre aqueixa feras;
puig la pau ne te en perill.
Tot lo dia moluen breça
Mansant tant ferofier crit,
que si no empunzam la clausa,
goraran entre aqui dins.

Damasch: Oh! no sera mentres hi ha ja
de cristians, un sol de viu!
puig avans que nostre terra
pugan pejar los morichs,
venrem los pobles fets ruina
y nos fills ab goig morir.

L'Anfor No cridau que molt silenci
a ordenarvos aqui venich. (ab orgull.)

Damasch: No hi ha qui pugja venjarvos
quant parlem del enemich.

(Anunciacio.) I digaume; de los ceptres

que 'n saben?
 L'anfor: Crech que 'n deur
 vos en parlare quant unguin. (molestantli los pro
 quintas de 'n Damarch.)

Damarch: Molt ne tarda ja a venir,
 Sembla L'anfor que ab lo ceptre
 los joyers s'hi hauran lluit.

L'anfor: Silenci y tingaune espera (mohicio.)

Damarch: Silenci y espera tinch (ab intencio.)

L'anfor: Nota preguanta es sobrada.

Damarch: Munt es nevia clar que u.
 L'urich que per tot je s'ostenta
 n'es necessari y fins hasta... vit.

(L'enmig dels dos se creixent fins al final de l'acte.)
 L'anfor: Posau un fre en vostra llengua...
 guardaus de parlarne aisi.

Damarch: Triventi prime a le vostra
 aqueix parlar tant altiu.

L'anfor: Viva Deu! la rebia 'm creme
 y la sanch bull en mon pit.

Damarch: Aplaqueu l'orgull que es mata,
 versell de tant mals instints.

L'aufer: Los tres, rancors ja fimercan. (revolt.)
fora l'ferro! (li tren l'espasa.)
Damarcb. fora, si! (u.)

(Al crisar las espasas, apareix pe l'fora Ruiz, que a' re-
veu las ensamian retirantse cada hu en un canto del pro-
comi.)

Escena II.

Dits y Ruiz.

Ruiz.

Miserables, vits, cobarts,
al nutj d'aquet gran polau
aixis vostre veu abrau.

y blandiu to ferro viats?

Que no pensau que os farau
si aixó arriba a sebe l' Rey?

que os aplicare' la llej.

deixantvos to cap sagrant!

to poblé a' son peu porat

te to Rey, com mania ona,

y vosaltres sa corona

un moment heu ultrajet.

Digaume y ab cor l'cal

lo motiu de així enutjar-se:
 com havem de rebatlar-ne
 devant lo tron real?

L'anfos. Els deya, ja poch, aqui, (adellantantse.)
 l'ordre que m'havem donada,
 com també a la vegada
 molt silenci i efjigi.

Quant parlant de l'enemich
 y del Rey se irritacio,
 mon contrari ab molt alt to, (acentuat.)
 que no puch renyar lo ha dit.

Damasch. No m'comptaven mas rahons
 y al escolta? ja m'exalto;
 y si a lo que exposo, fetlo,
 aqui hi ha mes companys.

Els deya ja poch aqui
 l'ordre que hi havem donada,
 y també a la vegada
 molt silenci i no efjigi.

I al parlar de l'enemich
 y del Rey se irritacio,
 he contestat ben alt jo.

que jamaz, may to morisch,
truncaran la santa pau,
que regna en aqueixa terra,
puig ants, al remor de guerra
carrà en runas to polau.

L'antoi. Contra mi es heu rebellat
insultantme cara a' cara (al orgull.)

Damaich. Perque vos igual com ara
orgullós s'heu presentat.

L'antoi. Molt bé es comte, y ja sabieu
que de vos so' distingit;
puig la creu que porto al pit (mostrantla)
jo es jur que respectareu.

Damaich. Sou tant indigne al mostrarla (Després
com qui' or hi fa va clava' d'una petita vaciscusi)

Nug. ¡Hany de Deu! (peret.)

Damaich. No he dit ja! (revolt.)

No goig lo meu cor ne parle!

Miserable, assassins,
fills de fera, malehidas,
Madres d'honor y de vida,
de la humanitat butxins.

Esteu robantme la sanca
del cor d'aquet pobre noble;
jorn vindrà que l'orgull noble
se rebregarà pel fanch.

Jeu, jeu rodolame testar:
anem ultrajant donzelles;
seguintme per eixas selles
guanyadors de brava gestos. (Ab. burles.)

Meu temau, butifins temau
del noble lo cant de glorià,
que al crit de lo Rey que morirà
s'enfrondrara aquet palau.

Puiz. (Ab. rabia.) Calla ta llengua fetó.

Damarch. Muira l'Rey.

Puiz. Ch! malehit!

Clavauhi un jungal al pit (crisant.)
(Al abelantorn d'afor, Puiz lo dete d'hent.)

Meu no, Pere Puam!

P. Puam. Senyor.

Puiz. Separeu del cor sa testa
y portame-la a n' aqui.

Damarch. Anem. Meu ans de mori (Al dir anem en
treça s'expira a un vassall.)

unuy abar un crit que'm resta (anantim ab
 Ruiz fins un somni m'ha semblat. P. Ruam.)

Dir a' nostre Rey, innoble,
 un vassall... un...

Sim. Damarch. Vicia 'l poble!

Ruiz Oh!

Sim. Damarch. Vicia la libertat!

(En aqueix moment s'ou lo colp de l'etpa del verdugo.)

Ruiz (pausa.) Es mort, y bon mort esta.

Lo Rey trobara 'l fet just.

P. Ruam. Senyor. (mostrant lo cap en una safata.)

Ruiz (despres d'una petita pausa.) Oh! fins trobo gust
 en poquermet contempta.

Aixi finescan los qui
 contra 'l Rey parlarne gosau,
 los qui ab eix furor se posau,
 aixi finescan, aixi.

Escena 3^a

Dir y Patje: luego 'l Ruiz.

Patje. Vassall. D. Pere primer
 lo nostre Rey de Castella,

Reis S'arrivada 'm maravella!

Silenci y escoltento bé.

(apareix a la porta Rey deturantse haste haber donat lo crit los va
salls; va acompanyat.)

Reis P. Rey.

Vassalls: Reis (los vassalls s'agenollan.)

Rey Ahau! (puja al trono.)

Quina nova 'm donau,

Reis, mon vassall primer?

puig que matei deuran ser
quant cridavan tant; digau?

Acertame no he pogut

lo perque de tal cridoria,

molt mes prompte n' he vingut;

responne donchs; que ha sigut?

s' ha tollat ja la mia gloria?

Reis S' haste mes, noble senyor,

vostra sens igual poder,

vostra impoderable llor,

ha tollat aqui un traïdor

befant lo vostre voler.

Rey ¡he habeu dit! (admirat.)

L

Ruiv

Naiç a' nervar
d'aguet miserable l'fet.
Lo os vullau exasperar,
puig l'he sabut cartigar
usant de mon prector dret.
Le veig los dor capitants,
al entra' en eis sala' real,
que ab lo ferro dins les mans
se batian con titans.
muts los llabris, lo front alt,
y al eco de ma gran veu;
Naxian l'expasa toti dor,
callau, y jo' tot frison.
perque os envejau lo cor
los hi dich; vull m'ho digau.
Perque a' dins de' aguet palau,
digaume, malvat, perque,
vostre enjament llansau
y ab orgull sa veu alian?
vostre, rancors vull saber,
Seguent l'un y l'altre breu
exporaren ses defenses;

quant al mostrarli la creu
d'Anfoi, Damarck ab sa veu
contra el Rey llançava ofenses.

Contenirto jo volia
mes en va jo m' esforçava;
son despit sempre creixia;
lo meu foc del pit surtia
al veurex que menys callava.

« Miserables asesins! »
de sa boca així brotava;
« De la humanitat butxins »
lladres d'honra, » y no se feien
altres insults ne soltava.

fius que jo ple d'ira he dit
així vehent tracte a la llei:
« Clavant un punyal a l'pit »
quan de coip ne dona un crit
de mugra, que mugra el Rey!

(Lo Rey que moments abans no podia contenir son furor, al sentir el
ultim vers d'en Duir, esclata interrompent sa delació.)

Rey Portau-me aquest vil feto!
vuy ab sa sarca rebajarme

Prompte! Pare Ruan!

Ruiz

Senyor,

mirau, son cap saignant. (montrant llo.)

Rey

Oh!

així basta a exasperarme (ab rabia.)

(Paura.)

Tant prompte ve via l'hora
trivelo prompte a n'el viu;
no vuy tindre jo a la cara
un feble, encas que no viu.

(Ab versells.)

Si mon jurm no os fa mella,
y gosen parlarne així.
jo os jur que os fara l'butxi
canviarme vostra estrella.

Ruiz

¡visca l'Rey!

Versells:

visca!

Rey

(Paura.)

Oh ma grey,

fiels versells de mon blason,
escollaine las rahons

que os vaig a dictar jo l'Rey.

Lo moro ja 'ns atropella,

y en pretent tant sols venjarre;

mon germa diu vol porarre

La corona de Castella,

Novas me venen sovint

de que mon germà s'acosta;

treurel de mon regne 'm costa,

jo d'ell, vull serne 'l Cain.

Ja cansat d'aquell torment,

vinch aquí pera arregarvos,

a que aneu prest a venjarvos

destruisent aquesta gent.

Mes forts serin los clermis;

mes fera vull la batella,

y ab la espasa fent de dalle

peguen fort als senyalans

of ni algu' li cap la sort

de veure a Turich, mon germà,

fins traïdors ni heu de venja,

no t'plangen, donau-li mort.

Puix aquell que segnentada

me presentí d'ell la testa,

en premi de sa gran gesta

serà sa gloria enjuda (energic.)

Puix

¡viva Rey!

13
Nassell.

Nisca!

Rey

Ara, aneu.

Mes avanti... (daturant lo.) crech recordada,
tindreu l'ordre que he donada
als jovers de tot arreu,
He manat un ceptre fer
als jovers de ma ciutat,
puig surtirá premiát
qui me l'uselli mes be,
Pu' obtinguia tal distinció
bon agasaiç hi feren;
son titol hi respectarem,
puig que sera del majó
surtiu. (Se'n van.)

Escena 1^a

Rey y Ruiz

(Lo Rey baixa del tron y al se'n a la cadira després de la ex-
clamació i' assenta abatut.)

Rey.

Deu meu!

Ruiz

Recordades

tindran las ordres, senyor.

Rey

Oh Ruiz! no se que 'm sento:
 tinc un pesar en el cor,
 me causa un enuig y rabia
 lo que tinc a mi d'apropi;
 sembla que 'm faltan las forras,
 sembla que perdi' l'valor.
 tinc las nits desesperadas,
 no pot descansar mon cos;
 aqueixos malchits somnis
 me causan un gran horror:
 he perdut ja m' elegancie
 del que veig no 'm sento goig;
 se m' apareixen fantasma
~~que m' omplian tot de por:~~
~~me veig rodejat de testas~~
~~que fan reguantes y tot.~~
 sembla que son ells me pertan,
 sembla que d'ells brotlin foc,
 y que mirantme aixi, 'm diuen,
 - feste enveres Rey, feto!

Madre d'honra, Madre d'honra,
fuigne, fuigne d'aquet lòch;
Pere Cruel, Rey miserable
infame, a partet...

(Fote aqueis relacions lo diu ab desespero creixent, quedant es bany
y jora de te cedira)

Ruix Oh senyor!
calmau vostre desespero.

Rey j' M' matan aquets recorts!

Ruix (La veu de la consciencia
que s' esta cridant per tot.)

Rey Lo coltell d'aquet verdugo
ha donat ja massa cops.
De Cruel ^{me mam me dignan} me deu tot hom,
Pere Cruel ^{me} esse estigma que ara m' poran,
me te poran ab rebu;
no hi ha jorn que no rodoli
una testa pels setons,
no hi ha moment que no sagni
d'un pobre infelís lo tronch;
las aigas del riu, sagnora,
cada jorn las ven lo sol.

¿ Com pot ser Rey de Castella,
que l'poble te'n porti amor,
si tu ab tes feras vilesas
vas fentli mes gran l'jou? (abatut)

Quix

Aparteu tab recordansa;
per Deu deixau la Senyor;
Lo que feu no son vilesas,
puiz que salvau vostre honor;
las tetas que manau caure,
son castichs misericordis;
y si honras habeu robada,
es per calmar la pensio;
si victimas n'heveu fetas,
vostres contraris son molts;
pensau ab lo que farian
si os poguessin pendre a vos;
si de Cruet lo nom os donau
apreisa no son pas molts;
lo qui aixis tant os profana
es que os porta molt renom,
y qui contra el Rey ne porti
ne mereix cent colps la mort.

17
Rey

Oh! si Quir, si, molt be parlo,
tot lo que dius es rabió;
contra 'l Rey, que se sublevi;
muyra del coltell al colp.
Vull apertor de ma pensa
aqueixa, falsas visions;
vull pensar mes ab venjansa,
vull resmembrar mon valor
vull desbordarme la rabia
que m' té pres com un lleó,
y a mon germà vull clavartli
lo punyal en miy del cor. (ab rabia y
trayentel).

(Quir al sentir freytl' avise, y al moment de dirigit al
fora surt lo patje.)

Quir

Me pareix que tanto passos
dirigit aquí senyor.

Rey

Ver a mira.

Escena 5^a.

Dits y Patje apoch fozes.

Patje:

Rey D. Pere!

un jozer entra en la cort,
demarrant ab un parlame.

Rey Qui' entra (lo patzi se'n va.) Que voldra (Assentantse) *

Jozer (se descubria; genollantse) Senyor.

Rey Ahau y digau que os porta.

Jozer: (Ahantse.) Jo y lo demes companyon
que estem recellantne 'l ceptre,
hem pensat noble Senyor

si gens d'envej no os causava
portarvos lo ceptre tot
avuy: ja que no pensareu
en senyalarnos lo jorn.

Rey Si llista tenui la tassa
podreu ferho.

Jozer. Gran Senyor. (beventi la ma.)
Visca 'l Rey! (se'n va.)

Escena 6^a

Rey y Ruiz

Rey, Ruiz, no 't moguis
que jo tornu dins de poch;
quant ne vinguin fetz lo ceptre,

que esperin aquí el rebó (Se'n va.)
 Quir Anau gran rey de Castella
 sach lo vostre vetllador.

(Pausa, durant la qual queda mirant Quir lo punt per hont
 ha sortit lo Rey.)

Et condoh Rey de Castella
 perquè el pobre t'heu Cruel!
 a tot hora clamis venjança
 y de victimas tens red.

Pladre d'honras y de vides,
 t'heu per tot arreu;
 tas passions no se t'acaban;
 al contrari ab més anhel
 cada dia vols dousells,
 per calmar ton desesper.

Ja'n recordaran ton poble,
 de lo mal que t'he'n has fet.

Quixos somnis que no t' deixen,
 això sanch que per tot veus
 aixas tentas que t'encercan.

y que t'poran d'espant pres,
 es lo veu de la conciencia,

la veu del remordiment
 que t' està demanant compte
 de los mals que n' has comes.
 Lo fat t' ha donat per greuge
 qui vol serre també l' Rey
 de la terra de Castella:
 j' no s' ha vist fat mes advers!
 Sembla que algú aquí s' acosta.

— Escena 7^a —

Dit j' Patje, luego Fernan y sa filla.

Patje Rey en Pere?

Neur El Rey no hi es.

poden dirme a mi la nova:
no temau, m' ho ha permès.

Patje Un hom junt ab sa filla
demanan parlar ab ell.

Neur Que entrin, que jo desseguida
anire' a cercar al Rey.

(Lo patje se'n va)

Fere que prime' e' mi' m' parlu (s' assenta)

(Entre Fernan y filla emparlats los dos)

Fella (feu que no via, Deu meu.)
 Ruir. Podem fins aquí acostarvos.
 Ho temau.

Fernan. Senyor (s'agenolla.)
 Ruir. Absen. (s'alza.)
 no soch jo 'l Rey de Castella,
 soch si, son vassall mes fies.
 Parlau donchs sense temensa.

Fernan. Respectau, es mon deber,
 Ruir. Explicau las vortas curitas
 que tambe las sabrá el Rey.

Fernan. Avants senyor de parlarvos:
 digamnos si es ben cert
 que 'n Damarch lo vassall noble
 dins lo palau no existia?

Ruir. La pregunta que 'm feu ara,
 contestarte jo no dech.
 Si no portau altre nova...

Fernan. Feuna senyor tal merce.
 Ruir. Me tal nova or interesi...?

Ho ho comprench...

Fernan. Ho es per res.

(Quis després de haver estranyat la pregunta, com per curiositat resolt contestar)

Quir. Ja que donchs voleu saber ho...

Filla Feueno la gràcia...

Quir No dire!

Una testa saguntada
per 'lla terra trobareu (senz' l'cuat)
& I n' es d' ell aqueixa testa!! (sent d' englay)
De 'n Damasc.

Fernan

Quir

So don.

¡Oh! (abatut.)

Filla

¡Pare!

Quir

¿Que? (Abante)

(Passe) A fe 'm causa meravella
que la nova os heije fet
tal englay; puig que ja penso
qu' estimabau molt a n' ell,
son protector foreu donchs?

Fernan

So son pare.

Quir

(¡Oh!)

Filla

¡Deu meu!

Qui ha comès tal viltania?

Quir

Senyora!.. (abante.) L'ha mort la Uley.

Contra d'ella 's rebellava...

y ay del qui així ho vulga fer,
 puig que no hi ha qui 'l perdoni

Fille

Verge Pura!

Fernan

Fille! anem. (ab un arranch.)

Ruix

Deturenvos. (s detenen.) Recordança

no teniu? Jo os en fare:

per veure 'l Rey ne veniauu

y os he dit que jo era 'l Rey.

Fernan

Es molt cert; no recordava

ja tal cosa; perdoneu

senyor; se de tot que 'm mate,

recordarinho no he permis.

Sabat l'ordee que he donade

nostre bon Rey, al joyer

de que 'n portessin un capote,

y 'l ^{que} millor 'l ricellor

premiat ne surteria;

havia pensat també

entrar en tant noble llyce

si permis me dona 'l Rey.

Ruix

Ja sabeu per fer tal cosa

ho molt que os queda de temps?

Fernan

No m'espanta la feynada
car que fos avuy mateix

Ruix

Si estau resolt donchs a fer ho
vay a dir que vinguis l'Rey,
perque son permis es donqui.

Fernan

A qui vos esperarem.

Ruix

(Comve que al Rey be l'entesi.)

Escena 8

Fernan y filla.

Fernan

Oh! y qui'n dolor mes fer
m'esta cremant las cutranyas,
Mes jo jur que m' venjare.

filla

Pare!

Fernan

filla! filla meva.

ton perime l'ha mort lo Rey.

filla

Deu meu! y quant desgracia
nostre dolor mitiguen.

Fernan

! Ah! si no l' venjem no atres
no s' en cuidara lo cel.

filla

Val vegada ab la venjanca

nostra, també morirem

Fernan Si ho fet així ho mana
no s' pot torce l'enzal d'ell.

Filla Mes ay! que penseu mon pare
per venjarvos, que penseu!

Recordes que t' que ara morcha
vindrà prompte aquí ab lo rey.

Fernan (Després d'una petita pau.) Me pensat sens desborbament
tira en vant mon pensament.

Filla Quin?

Fernan Lo del ceptre.

Filla Mes, mare,

presque no me t' esquitzeu:

m' ompliu tota de temensa:

obrijo uns pressentiments

tant fatals, que feu que m' enganji.

feu que m' enganji Deu meu!

Fernan Ja t' ho he repetit mil voltes,

ho meu fet me portare

ab molt de cuidad, filla,

no temis cap ~~trastorn~~.

Filla Mes.

Fernan La sanche no s' mouré de 'b' conson.
 Un poch d'ensuz tindrà 'l Rej;
 (Rejis me couve parlarli.)
 Lo poble no 'u tindrà esment;
 y pot ser ell tal vegada.
 premiti mon ceptre bell,
 Deixaremne la venjança,
 per un altre, un altre temps, (ab intencio d'isir)

Fille Oh! no pensau ab venjança,
 deixaua pare per ~~Deu~~!

Fernan Oh! es que no pensar ab ella,
 es no recordarnos d'ell;
 y jo t' jur que en tant jo visqui,
 ell viurá en mon pensament.

Fille Pensen que 'b Rej en Pere
 es un butxi, no es un Rej.

Fernan. Hany de Deu, aixé missage
 de butxi, aixé tropellé
 de indignes, miserable,
 que tenen lo poble aprés,
 han de ~~morir~~ com a l'edre
 trenta jorns d'un pat pendent.

filha Morirem prime no atros:
 y sempre passa l' mateis:
 quant lo poble s' exaspera,
 sob la presencia del Rey
 ton recorde que lo dea pofei
 y temen l' habocho ofei

german Oh! la raho' t' segueis ma filla:
 es iritat: oh! instant cruel
 que feren al front porame
 de uns granh j'az! companjons meus,
 y que 'n mitj de lo represa
 m' abandonaren j' infiel!
 Men... no importa, no, no importa,
 fins tot sol me vengere.

filha Oh!
 german Calla, ton germa escolte
 tot lo que ara estem, dihent,
 sa testa clama vengansa:
 j'amp de Deu, lo vengarem.

filha Lo Rey n' arribara prompte,
 mare no os exasperen (miserant)

german (Per si ja haura arribat l'hore

que desitjáva l' cor meu
 Oh! centre! tu has de serne
 la clau de mon veujament,
 Fille (baixant l'promeni.) Pare, pare, sento passoi;
 m' he semblat + acorta l' Rey.
 Fernan Vina aqui: quant ell arribi
 de genolls prop los seus peus.

Escena 9

Dits Rey y Nuir

(L'atman a parlar a la porta. Fernan y Filla no ls
 vehuen fins que ho marca l' diable.)

Rey (Es aquesta la donzella
 de que fe poch m' has parlat?)

Nuir Oh! Senyor! es sa hermosura
 te d' un ser angelical.)

Rey Bone gent, digau que es porta
 que vingau en mon palau. (S'assenten.)

Fernan y Filla ¡ Senyor! (agenollantse.)

Rey Alau y digaume (S'alcen.)

vosres cantes, puig seran
 pel Rey D. Pere escoltada. (Lo Rey i fin abt. Filla)

Fernan: M'en vengut a preguntar
si n'era certa la nova
de que mort es Damaich,
la puta del Rey D. Pere.

Rey: ¡T aixís ho ha volgut lo fet!
contra ^{Real} lo Rey ma corona
contra mon throno real,
sa llengua brollava infamias
que el Rey no pogué escollir.

Fernan: ¡T el heu mort!

(Lo Rey al sentir així ultims expresions, admirat i obligat
li'n mes conté son enutjament al veure lo fill.)

Rey: Si (petita pausa.) Com no ferho,
no vegea qu'ell ha fettat,
m' contra el Rey i rebel·li,
la justícia i cuidaré
de son castell, puig que sempre
i per tots ne sera igual.
Sou tal volta la familia
del que fou mon capita?...

Fernan: Lo son pare!

Rey: ¿? (censurant lo fill.)

Fernan

Ma filla!

que a mon cor, conhor dera

Rey

(Oh! com podeste fer meua.) (Pensant disimulada)

Fernan

Senyor, crech que l'altre nova
li haure dit son versalt

Rey

Si en efecte: diu, demana
per mi pura sicellarun ceptre: pero m'estranya
fer aixó al ultim instant.¿Ueu penset ja ab la feynada
que reporta tal treball?

Fernan

Sob concessio vos demano
de lo que vos he parlat.

Rey

Vos la donch! mes molt me temo
que vostre esfor fallera,
puiz que la eleccio del ceptre
sera avuy matiu.

Fernan

Que hi fa?

Mon coratje no s'espanta
devant d'un honor tant gran.(Lo Rey no sab com ferho ni de quin modo parlar, puiz fer que la filla
es queda.)

Rey

Si molt de vobis on sobre
tiren vostre fet avant.

Podeu donchs... d'aquí marchar...
Deu vos dongui... santa pau... (basse a Ruiz)

Filla
Fernan

(Voleu del Rey mes noblera.)

(Hipocrita es son portor.)

senyor: que Deu concedere

a' be real Magestat

l'herge vobis. (Oh! ma veufansa

avuy ha de comensar.) (Se'n van.)

Escena 10^a

Rey y Ruiz

Ruiz?

Rey

Ruiz

Senyor?

Rey

Sense perdre hora,

vuy això roge en man mans (Resolut.)

Ruiz

So m'apar del tot possible (pensati)

Rey

Per m' se' impossible hi ha,

Ruiz

Se' per protector lo pare...

no se' com portarho a' cap

Rey

Lo hi ha mes, la teve pense

no parí de treballa' (l'assenta)

Quir (Danyre, d'una petita penca.) Hoy diu que han de venirse
los jovers de la ciutat:
ell ha promes ricellarne
a' iguel d'ells un ceptre real;
per de prompte, millor feta,
se li prenia l'treball;
m'aper que d'eixa manera,
y per l'orgull obcecat,
sera fait burcant medis
tirarne los plauts avant. (Lo Rey penca.)
D'altre modo no se veure
que podem ana' cercar.

Venit. tot jover to pare
ab lo gran ceptre a' las mans,
veurens l'mitj de tant altres
y sortis to seu heat...

Rey

Mes tu penca, que ell ne pugua
ab poch temps fer lo treball?
Los moments li seran juston...

Quir

y he sortit ja poch instant...
i So pot ser que tal vegada

Tinguis lo centre avanset?

Rey Manifestacions d'aqueixes
no ha fet ell aquí al Palau.

Ruiz És cert: mes d'altre modo
no pot ser fàig' l'treball.

Rey I després, lo que m'ha fet
l'enmig que li ha causat
de son fill la mala nova...
¡Deu de Deu, mort en Dimecres!

Ruiz Sense, contra vos se rebel·lava...

Rey Vota' be' bon mort esta.
Seguin burcant los metes
de tenir ella el palau.

Lo centre pera Martí
ha de ser bon ricellat.

Ruiz Encor que no for la proude
la mellor...

Rey Se compron ja
que'n aquest cas la justícia
no sera per tots igual. (ab some.)
Mes, ab lo temps que li resta
lo centre l'est no sera!

¿ emper que far com to deya
tingues un poch avançat
so treball, res això importa
pruig de aquí a present i és
qu'ell mon ordre n'ignoresca

Ruiz Mant ve ve a demanarme
son permís, això es senzaf
de que ell l'ordre ja sabia

Rey Es molt cert, mes pensares
que vuit dies ha qu' es deca
¿ que avuy ha ha demanet.

Ruiz Tant així ja no es possible
que puja ser ell, so l'hoat.

Rey Ho podem donchs referir no,
del que no es mes que un alien.

Ruiz Si haguessim pogut portarhi
vostre ordres imperant... (sempre ruminant los dies)

Rey Lo favor no he pogut rebre
d'aquet sublem resultat,

Ruiz Es enterament difícil:
no se com portarho a cap...

Rey Pense Ruiz...

Ruix

Jo tots los medis
 buscaré; y os jur que serà
 ben vostre aqueixa donselleta;
 me condol molt apesada
 a' medis tant penitona,
 mes, n' es vostra voluntat.
 la roca que aguarde l'ona
 que quant va venint del mar
 bera son pens, o' si estrelta,

Rey

Això sols recordarè.

Ruix

Pera fer eixa hermosa presa
~~per~~ quant temps me volau donar?

Rey

Un altre jorn no n' esperis,
 si es avuy, deixa el demà.

Ruix

Podriam sense esperar-ne
 dels ceptres lo resultat?

Rey

Ja hehem vist quant ne parlavam
 qu' era això anar al acà.
 Dona donchs ben bé les ordres,
 que compresquis als versalls,
 escullis los que t' serveixin
 millor, pera fer aquest pas.

Ruiv Je vais donc, à préparer
 les fosses par quel assaut.
 Senyor. (Desautli' h. ma.)

Rey Si! le Rey en Pere
 ton efforts premiers.

Escena IIe

Rey. (paura.) (s'assent.)
 ¡Oh Dieu! me! Je altre vegada
 tinc oprimint lo meu cor;
 ¡ay! aquest tant fer dolor
 me té l'anima cremada.

No puch, no puch resistir
 a aquest nus que m'endolaga
 tot lo meu cor i amargage;
 ¡quant acabaré això petit!
 ¡Ah! sombras d'hombres crelats,
 apartats de ma presència
 Mallorca, Arago, Valencia,
 apartats de mi apartats,
 ¡Ah! testes ensangmentades
 que per tot me rodejau

girau per pietat, girau
 a un altre vòstra mirada,
 L'ixa sang que encara brota
 de ma espantosa matansa
 se rojor crida venjansa,
 tornantse ma pensa folta.
 Dintre de mon gran palau
 los crits del poble ressonen;
 contra mi sempre eura honen,
 no depantme viure en pau,
 Honras robada, per tot,
 crims, sang, testas, coltellada,
 victimas a grans magnada...
 ja resistirse no 's pot.
 Ph! somnis que 'm tenie pres
 y que 'm cremen las entranyas
 per això tant vils heranzas,
 que en mon regnat he començat,
 Cada jorn testas per terra
 cada jorn corsos al riu
 cada jorn sense motiu
 tinc en mon palau la guerra,

Al despartam' ja l'albada,
 las ayes baixas saguonats,
 may ribent sempre plorosa,
 fant se llarga caminada.

I per ferme greuge mes gran
 tinc un jermá malchut
 que sens pensar d'ha y mit
 ve entre mi' guerdiant (camí amun y avall)
 y pretent lo oit senyore
 ma corona de Castella;

primer un llamp a mi m'estrella
 antes que m'haura envoltare

(Rege un cop a' totaule.) ¡ Llamp de Deu! la rabia'm mata
 pujantme a' la sang a' glops;
 lo cor se me'n setta a' bot
 com furenta catarata.

¡ Cruel me'n diheu! ¡ Cruel!!
 ¡ que no governo ab justícia!
 ¡ Viva Deu! que fins malicia
 ja'm porta l'vassell mes fiel.
 Ja los pobles se'm revoltan
 a' la veu de mon jermá!

ja 'ls vassells fossan crida,
 y ma venjança no escollan.

Entorn meu veig traicions:
 ja sots veig en occirne;

ma grex mira de envairme,

ni'm respectan mon blensou,

Oh, Deu meu! y quin neguit
 mes fer de mi s'apodera;

tot lo que veig m'exaspera...

y quin foeh al fons del pu't... (cridant angustia)

foeh que clamant venjança

foeh que va clamantne sang,

foeh que va, va remembrant

jorn ~~de~~ rublers de gran mètansa!

foeh que crida a mon fermà

que 's presentà front a front

foeh que vol saberne about

mon valor lo cercara!

foeh en fi que eb son valor

cremava lo cor dels pobles,

dels vassells, y fins dels nobles,

que profanan eixa Cort. (Rancie, i'assaut abatut).

(rabe) Desde avuy fera sera
 l'orde que tindra ma greg;
 murga donchs qui ofen al Rey (se jura e' escrima)
 Ven ¡Viva lo Rey!
 Veni: ¡Viva!
 Rey (dixant lo plome y abantre) ¡Ah!
 Si seran aquersa crits
 que surten d'eixa cridoria,
 en loch de viva que monia
 lo Rey Pere? ¡Malchits!
 Algun cap aqui s'acosta. (mirant)

Escena 12—

Rey, Pate a' poch Puri,
 Pate Senyor!
 Rey Que son eixos crits?
 Pate: Los joyers que alegres venen
 ab lo ceptre fins aqui,
 a feron la presentalla
 del treball que ls habeu dit.
 Rey Digabhi que un rato experin (lo pate veni)
 Lo es aqui encare en Puri (mirant)

Ruix (entrant.) Senyor.

Rey Lluita, prompte parla
los jòyers ja son aquí.

Ruix ¡ Los jòyers! bona l'hem feta,
tots los plans perduts tenim.

Rey Perque?

Ruix Perque hauriem d'estar-ne
jo y nos criats també a n'agui;
y segons to que ara m'he surti
tot ho tindrem en perill:
si son ceptre no s'prenem...

Rey A la forsa sera aixís

Ruix L'ordre tenen je donada
nos criats pera sortir...
y si temps hi haques encara...
hauriam lograt al fi
fentre nostra la doncella
y cumplir vòstre desig.

Rey Men... la paraula impossible
no la puch jo resistir.
tota experiència que m'indiqui,
qu' es difícil, que hi ha perills

ja saps tu que molt me costa
 fer-te entrar de mon cap d'aquí:
 no resisteix tal paraula,
 la bravura de mon pit;
 to que t' Rey Pere s' propone
 no para fins a la fi:
 preparat donchs, busca medís,
 treume prompte aqueix neguit,
 puig no es la primera volta
 d'obrir d'eix modo Puir.

Puir Molt bé sap to rey en Pere
 que 'u Puir ne sab cumplir.

Rey Probas to Rey t' he donada
 que t' té per molt bon amic.

Deixemnos d'eixa paraula

y parlemne d'ella

Puir

Si:

jo buscaré altres medís (pena.)

Rey

T molt prompte.

Escena 13^a

Rey, Puir y la filla.

Les dos

(i. Ah!!)

Rey

(i. Elle qui!)

Fille (D'ende l'for.) Pòden los meus pens senyor
 pejarne vòstre pètan? (ab humilitat)

Rey

i. Oh! Deesa! Si volau
 poden fèin pejar mon cor.

Fille

(tant humit me fa' pèture!)

Rey

(Riur.)

Riur

(Senyor.)

Rey

(Corrents te en va,

que ningu' eutri' lo diré.) (Ruis ren va)
 Parlau donchs gentil criatura,

Escotat sense temença

Fille

Perdoname mon senyor, (si agenollé)

Rey

No flectis los genolls no;

serename prob ta pensa,

Fille (absente.)

Vinch plorant a demanaroo

perdo' per mon pobre pare;

me, no se si vindré are

senyor Rey, a exasperaroo.

Rey

Pot demanar la donzella

cualque cosa de son Rey;

mentres, sia dins ma lley,
no li causi l'ferro, mello.

Filla Al rebre la trista nova
de la mort de ~~la~~ ^{mon} ~~XXXX~~ germà
Rey don Pere, el pare està
que fins ma ditge se robar
lo dolor que l'aclepere,
me ^{ja} fins hasta parhor,
la tristesa del seu cor
me la demostra ab sa cara.

Per moments se desespera,
y barbotejantne irat,
foch los ulls, tot esborat,
i vengansa, crida ab veu feras.

Mes paraulas no or dire,
sols un prego mon conhor,
puig ja ven lo meu dolor
lo Rey D. Pere prima!

Rey Vengansa contra de mi
dins que t' teu pare se chama
i Viva Deu! que cap infame
eis mot s'ha atrevit a' dir

Si a' son fill, ha mort lo Rey
que no culpi' a' ma mabicia,
puig que al pei de ma justicia
morira' tota ma grex.

I no se' com escollarte...

he pogut, tendra doncelle...
puig que no se... quine estrulle...
ha vingut aqui a' quiarte.

Filla (¡Oh pobre de mi que t' he
me sera' del tot advers!)
feta

Rey (Partantí així tot ho perh
d' altre modo ho teu guanzat.)

Digam donchs ara t' motiu,
y del teu pare t' trastorn;
poter no es llunza' lo jorn
que de tal greugi n' exiu.

Filla
Sols pensantí'm don torment,
Lo se' en que pensa quant callo,
es de lit molt gran treballe...
y no se' t' seu pensament.

Perdonau lo mon senyor (s'agenolla
perdonau lo per pietat)

Rey Lo Rey l'heura' perdona,
 tot ab una exencio.

Filla Demaneu de me pobre
 per salvar a mon pobre pare.

Rey Donam lo que t'has dit ara,
 y cumpiré ma promesa.

Filla Me voleu donar.

Rey Ton amor.

Filla ¡Ah! (ent d'engley.) Tu heu dit? (admirada.)

Rey ¡Me m'exaspera!

(Lo Rey s'adelaunt retrocedint et crit horrible d'ell.)

Filla ¡Feure envera, feure envera!

Rey indigna, y sens honor.

Rey No cridis, que a igual que l'au

que está morintu de rabia,

están tu dintre la gabiá,

la gabiá de mon poble,

No vulgas qu'ara l'furot

desbordis de dins mon pit,

ma sentença n'has sentit,

vull que'm donquis ton amor.

Filla ~~xxx x xxxxx xxxxxx~~

¡D'oi abreu miserable

47

que m'ofen la tua pater
la mio honore demanarne?

¿Dixó hebeu pensat lo grave?
¿no veheu qu' es execrable?

Rey frena la llengua dovette...
que m' ofen lo teu pater.

Filla Oh! no, no; no ho lo graré
lo vil Rey d'equi Castella.

Relegau tal pensament,

Rey en Pere, relegau;

que per me, que m' honrigau
no dare' consentiment.

T or enufiau Rey en Pere
perque vos diheu Cruel,

com no diusko, Rey infiel,

si serviu d' esta manera

Imposible, es imposible,

lo que aqui m' esteu dihent;

que tingau tal pensament.

Jun hasto m' sembla invercible,

T sol perque or he agenzat

que perdonessiu mon pare,

per respecte 'm diheu ara
que amor ne volau? ¡ malvet!

Loch la roca podeme
y von l'aiga que si' estralle,
si' von sou Rey de Castella
jo roch pura flor flayrosa,

Rey

Lo se pas com he pogut
escollar la tua llengua,
puig que fins me sembla menys
que al Rey no n'heguí temut

Filla

¡ Oh mon pare! (ab dolor.)

Rey

Pot sa filla

servar si' així ho vol.

Filla

Primer s'apexara' l'rot;
la mia honra no s'humilla.

Rey

Lo m'espanta ton orgull.
ni' ton perles me fa' melta;
sera' meva la donzella, (ab forsa,
sera' meva, perque ho vult.

De ~~mas~~ mas garras no he escapat
ni' l'au de me, nombradís:

a' tot quant se digui " sí " (ab forsa)

quedará ben donuinet.

(Tranquillo) Mes, douzelte, no parlem
tant irats, per no enufarvos.
Permeteu, que vull contarvos
l'istoria del que passau,
Una volta n'era una mare
que a sa filla n'estimaba,
tant que se l'anomenaba
los ulls de la sua cara.
Laiqué un dia en tal penill
lo uellet, que quasi mort
demanava ab gran di'sort
la presència de son fillu.

Filla
Mey j'Deu meu! callau per pietat
j'Oh! si, si veurá me'n wada
tota, tote ensangnantada
sa teste...

Filla
Mey j'Oh! (volgento interrompre)
J' separat
son tronch per tira' al riu...
tindrè la aiga per mortella...
clona, si aqueixa batalla...

pensa donchs que encara es viu...

Quedaràs orfana z pobra...

pensa que tu' ho temps encara...

Fille Salveum tenger a' mon pare (agenollantse.)

Rey (flooda surt te mebe obra)

(naum.) Mecha ton pare ben lliure,

Lo Rey D. Pere t' perdona!

Avuy ma real corona

nova agenció t' posa a' escriure

Fille Me feu! (paranta al altre part de taul. esbarrada.)

Rey Me? Me t' exaspera?

es de ton pare t' perdo!

Fille Lo perdo' diu! oh! no, no.

no t' vull d'aqueixa manera (estupent lo paper)

Primer t' mon s'entroudrara (lo Rey queda parat)

en mitj' d'espantos tous

primer no s'conceixeran jorns,

antes que mi' hora dona!

Rey j'oh! doncella malehida (imitat)

que desborda mon furor,

si no m' prestas ton amor,

te varj' a' venenar la vida.

Jelle Socor, socor (mouventes)

Rey Vob celta'?

Jelle Deixame ana' mala ferra

Rey fette euvava, fette euvava (interrompueth' 1 pas)

Jelle j'No! no! (Muitant pere fugis)

Veus de diu j'Veine? Rey

Veus j'Veine!

For dor j'Ah!

(Lo Rey queda parot pensant, j' elle deis veure algun sonri-
re d'alegria quant ell l'agofa de repent per la me' j' la
part.)

Rey (Despres de la pauca.) V'esten: pro ten recordat

que es ton pare viu o mort,

lo Rey ne vol ton amot. (Deis antly.)

Ha veujans nos desbordat.

(Elle se va corrant, j' el Rey despres d' une petite pauca, ge-
ga d' un cop e' la teule j' diu.)

Vn infern tinc en mon pit

j'Oh! douzelle ton cor s'erra,

mal vie s' fous de la terra,

t' cercara mon esprit (s'arrent abatot.)

Escena 14

Rey, Duir, luego pajes, versall, soldados etc. los joyeros y
 persona.

Duir Señor, entrarían desseguida
 ab los ceptres los joyeros.

Rey Pod, donelhi ja l'entrada,
 que hi espera aqui lo Rey.

Duir Mon Señor, y la donzella.

Rey Lo he lograt jo' mon intent: (ab malicia)

es son cor dur com la roca,
 no ha volgut cedirne, mes,
 acabada eixa entrevista

que ab aquets ara tindrem,
 sia mort o viu lo pare
 vuy la filla: ja m'enten.

Dona l'ordre de que passin
 que en lo tron pagare.

(Lo Rey puja al tron: Duir se'n va y torna quant ho indica l'india)

Vejam eixas presentalles
 d'aquets homes.

(Apareix al foro Duir regut de hi indicat al comens de l'escena,
 aturantse al des lo crit de vinya l'Rey.)

Riu

¡Viva el Rey!

Tot

¡Viva!

Riu

Soble y gran Senyor,
 los joyers de la ciutat,
 ab lo ceptre sicellat

Rey

perque os quedeu lo mellor. (signant lo)

Ben vinguts joyers riu:

los que la fama os pregone,

bon vassalls de ma corone,

sabut artistes tingau.

Será per mi un jorn de gloria

lo present d'eis ceptre real;

y al que pugua jo l'obal,

viura sempre en ma memoria.

Dignauvos donchs escollir

la ordre que deu vostre Rey,

y vostres mos cervey,

oime mon parlar.

Avuy venen los joyers,

los mes gran sicelladors

a' quins jo ompliré de llores

per recort dels veniders.

Un ceptre n'he demanat
 que sia digne de mi,
 y veniu ara a cumplir
 del Rey Pere lo manat.
 Et elegirme donchs ixe
 Joyer, mon ceptre real;
 abraume lo front ben est
 que jo or l' coronare.

Y exigeixo de ma grey
 que l' que surti lo lloat,
 sia per tot respectat
 com un capitá del Rey.

Siámme al punt presentats
 aqueixos tant richs treballs;
 ensenzaume aqueh metalls
 d'or y plata crellats.

(Ruy presentant un peixe al Rey ab una safata tapada, que al dir
 "Senyor" lo descubrix.)

Ruy
 Rey

Senyor.

Sembla eis brillejas
 lo de las blancas estrellas;
 sem blan ulls de las donzellas.

que embauman ab son mirax
¡Oh! joyers, del Rey reben
la me, gran enthorabona,
purig que a ma gran real corona
nova auriflor tributeu

Atantseumen un, versall. (A Riur)

(Riur et anar a pendre un ceptre, retrocedi admirat)

Riur ¡Hamp de Deu!

Rey ¿u' es? (Repit)

Riur ¡Horror!

que aqui hi ha un ceptre fenyor
que s de ferro lo metall (mostrantlo.)

Tot ¡Oh! fátton queda admirat menor furan que porman
ab los brassos cruch.)

Rey ¡Hamp del cel! digame
qui ha estat, lo felo qui ha estat?

¡Deu de Deu! vuz al malvat! (baixi un
quet miserable portanme. quants esclahon)

¡Null moterle aqui ab ma ira!

¡portanme aqui aquet felo!

ferran Barta ja fenyor so jo (adelantantse)

qui tant de enaij vos inspira

Rey Donauhi una coltellada.

Muir (Apart.) Oh Senyor! es to pare de ella

Rey ¡De qui? Ah! Deu! com s'estrella
mon furor eixa vegada.)

Muir (Serenaus Senyor per Deu;
to vassall miran y estranjan;
y si observan que s'enganyan
allavors tot ho perdren.)

Rey (No pot contenir mon pit
to fots que dintre l'abresa;
sanch ne crida ja l'espasa;
ta sanch d'aquet malehit.)

Muir (¡Senyor per Deu!)
(Durant aquest incident, ferra s'hauria mantingut ab to
braso plegat y mirant to moviment del Rey, to circumstancia
mirantre l'un y l'altre.)

Rey ¡Oh ma greg!
En mon vostre haureu notat
to molt que estava enuffat
d'aquet ceptre l'vostre Rey.
Tota idea de venjanca
ma pensa n'ha relegat.

femme donchs s'haigi allunyat
 d'aqueix fet se remembrans,
 Mes avants ne vull sabé
 lo perque d'aquet trebell
 pot donchs parlarne l'vessall,
 que j'ab gust l'escollare.

Ferrán No m'arredra a mi l'morir,
 y m'ometo a voste lley,
 mentres vusqui nostre Rey
 escolla l'que veig a dir

Rey (j'oh! la sench ja se m'arboras,
 de no mes senti a sa lengua;
 ferme a mi eise infame mengua.

(pausa.) Podieu parlar sens demora.

(Ferrán s'adelanta p'om lo ceptre de lo refets y ab tota majestat diu:)

Ferrán. Lo ceptre que os presento
 no hi ha or ni pedreria:
 es senzor l' de mes valia,
 puig que s' de ferro l'metell.
 Lo hi buscau cap esmeralda,
 ni perlas ni bronzaduras!

no l'he omplex de galanuras,
sencillet es mon treball.

Ue pensat ferlo de ferro,
perque d'ell se construïssen,
certs objectes, que serveïssen
per ferre regalà' l' front.

L'avachs que rompen la terra,
malh que dringan en l' encluse,
entayrats per 'honn de btuse
que saludan al nou jorn.

Aquis ceptre Rey en Pare,
no he volgut jo sicellarlo,
ni d'or, ni plata crastarlo
perque així fos igualat.
Puiz que enier que lo meu ceptre
sic d'or y plata pobre
representara' ~~la~~ ma ~~obra~~
lo símbol de l'igualtat.

Ue pensat ferlo d'eis moio
despullat de la riguesa,

puig que se mellores grandose
es que no n'ostente orgull.

Pote' així sense esmeragdas,
y vehent que no brillaje,
no causara' a' ningú enveja
ni fara' mal a' cap ull.

Y també l'he fet de ferro
sens vestirs ab pedres rias,
ni aquella, perlas bonias,
que a' los ulls fan encantar.

perque jo no puch comprendre
sentre tant pobre lo noble,
puigui P. Pere lo noble (ab burles.)
en tot moment malgastar.

¶ Aquella es la presentella
per eixas mans treballades,
que encor que molt arrugadas
funt cosas de gran valor.
Puig lo ceptre Rey en Pere
que tant fer enuig vos done
es per la vostra corone

de tots aquets, la millor.

Si es de ferro, no es espanta
que l'obrer ab ell treballa;
si d'or no n'hi ha una malta,
sent molt l'hi, vol dir, igualtat.
Si no hi troveu esmeraldas,
es presque lo poble es pobre
ja vegeu com es ma obra
la millor que es han portat.

(Lo Rey que moment abans no podia contenir son furor, com
si's desbordés d'hi.)

Rey "Prou, ¡Hamp de Deu! me fa greu
pensa que he hagut d'encortar-te;
ja m'encuech sols de murarte
miserable, vil fetó.

¡En front d'ella Rey tal parauas!
¡Parla aixís al Rey de Castella!
¡si aixó sembla maravella!
¡muyra! Pere Ruan?

P. Ruan. Senyor. (ab l'acha.)

Rey Vull al moment aixá testa

P. Ruan Sapigau lo Rey innoble,

61
que aquí ha vingut mon cor noble
ben disposat a' morir.

¡ Un altre que os arredra (als joves)
rompre aqueixas gran cadenas
que os fan viure en ruotas penas,
preneu exemple de mi.

Rey No vull que obris mes ta boca;
colla miserable, colla;
ves a' dins que la mortalla
ton cor vol embolcalla.

Fernan Anem, si, mes ans que caiga
la mia testa per terra,
vos desitja sempre guerra,
purij que en pau no n'heu d'este,
(Al anarsen surt el fill que ab sa veu ho detura.)

Escena última.

Dits y filla.

filla ¡ Deturenos per pietat!

Fernan ¡ Ma filla! (retorcedint y parant)

Rey ¡ ¡ Deu! ¡ Es ella!

(Sempre folle n' es ma estrella!)
filla (egrediantse.) Senyor perdoneu ma libertat.

Presa d'un amarch dolor

vinch sumit a suplicarvos

si voleu mon Rey dignarvos

dona' a mon pare' l' perdo' (baix lo cap.)

Rey j' Dieu de Dieu! lo vintre pare

contra l' Rey s' ha rebellat;

y no donch la libertat,

anch que fos la mia mare

j' fue muiza prompte aqueix vell!

(Lo verdugo se dinzeix cap a' ferman, y elle s'interpon.)

fille j' Inhumé, a partem d' aqui!

ferman j' filla! (Lo verdugo va' pare treurela)

fille So: mateume a mi,

y que quedi' l' hure ell. (Berolth.)

Rey j' h!

ferman j' Dieu de Dieu! fille meve,

que far! que far! (regontle patib.)

fille j' Pare!

ferman Que l' passa!

que tota la sanchi se l' glasse!

j' So puch versarne la seva! (Pel Rey.)

(Lo Rey durant aqueix moments he quedat pensatiu y com si
hagues' trobat un medi de tenir la donzella viva, lui als torns)

111

Rey Acobem d'una vegada;
cumplis lo que jo he ordenat.

¡At aire! y aviat
vull la testa sagrantada (Lo verdugo's preparant)

Fille Jo vos jur que no obtindreu
de cap modo mon amor!

puig primer que dans mon cor,
ne preferiscau mirer en se'n venena
(y cau lo braç de son pare.)

Joh. ¡Oh!

Fernán (Després d'una pausa.) (Com si hagués resolt
relaxar lo dolor, diu ab molta fredor.)

Es morta vessats, es morta;
ma fille ha sabut cumplir;
puig primer ha volgut morir,
que obrís de s'honra la porta.

Per salvar la meua vida
volia t' Rey son amor;

y n'ha preferit la mort

am que veurera envilida. (La dona cobra

le cadavre, y luego diu los cuatro versos que requiza ab molta

energia.) De sa fille la mort noble,

lo pare aquí ne pregona:

y n' ultrapi la corona
d'aqueis Rey tant vil e' innoble, (ràpida)

Rey j' Pere Juan!

P. Juan

Senyor,

Rey

A moment

vuz lo catafalch aqui;
j'eu front meu ha de mori;
eu front meu lo delinquent!

(P. Juan, posa l'pila al mitj de l'escena.)

Jerman

Rey D. Pere lo primer

d'aqueis regnat de Castella:

mala fi' fassa ta estrela,

y qui a' vos or vulga be,

Lo costell ben be embaxeu,

aqui or doch la testa mia.

j' filla meua, faig ta via!

Tranqueume mon cor tranqueu

(l'agiuote prop lo pila)

j' Muysa eis Rey vil y malvat!

j' Muysa don Pere lo innoble!

j' fore jous! j' vicia lo noble!

y vicia la libertat!

(acote son cap: lo Rey baix del trono irat y present
l'alm de les mans del verdugo, que ja l'anava a tras.)

Rey. Dona. (obre lo coltell y tot plegat li cau de les mans.)

I' Deu meu! me sot lo cor!

no bat segu com li altres! (crident.)

plauten, mateuho vordres!

ii perque jo no tinc valor.

(can abatut sobre ls brasses de Nuri.)

(ferman al moment de sentir lo coltell per terra

y gira anantse abant a poch a poch, quedant

dret y ab les brasses curats, al ullim vers del

Rey.)

Fi

